

**ŠALČININKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS DIREKTORĖS**

2018 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Parengė: direktorė Olga Mažeiko

Šalčininkai

2019

I. BENDROJI DALIS

Šalčininkų rajono savivaldybės viešoji biblioteka yra įstaiga veikianti informacijos sklaidos, kultūros, mokslo ir švietimo srityje.

Šalčininkų rajono savivaldybės viešosios bibliotekos tinklą sudaro Šalčininkų rajono savivaldybės viešoji biblioteka ir jos 25 filialai: Akmenynės biblioteka, Baltosios Vokės biblioteka, Butrimonių biblioteka, Čiužakampio biblioteka, Dainavos biblioteka, Dieveniškių biblioteka, Didžiųjų Sėlų biblioteka, Eišiškių biblioteka, Gerviškių biblioteka, Jančiūnų biblioteka, Jašiūnų biblioteka, Jurgelionių biblioteka, Kalesninkų biblioteka, Milkūnų biblioteka, Pabarės biblioteka, Poškonių biblioteka, Purvėnų biblioteka, Rūdininkų biblioteka, Skynimų biblioteka, Šalčininkėlių biblioteka, Tabariškių biblioteka, Tetėnų biblioteka, Tribonių biblioteka, Turgelių biblioteka, Zavišonių biblioteka.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2018 m. Šalčininkų rajono savivaldybėje gyveno 31 265 gyventojai. Iš jų Šalčininkų rajono savivaldybės viešosios bibliotekos ir jos filialų vartotojais yra 6 759 asmenys. 2018 m. bibliotekoje apsilankė virš 82 tūkst. lankytojų. Bibliotekos paslaugomis naudojasi ne tik gyventojai bet ir rajono svečiai iš Lietuvos ir užsienio šalių. Bibliotekų fonduose sukaupta 226 908 vnt. dokumentų. 2018 m. fondai papildyti 12 507 dokumentų.

Šalčininkų rajono savivaldybės viešosios bibliotekos 2018 metų veiklos prioritetais buvo:

- Skaitytojų aptarnavimo posistemės (SAP) kūrimas, tobulinimas ir diegimas, bibliotekos informacinės ieškos sistemos kūrimas, jos tobulinimas, bibliotekinių procesų modernizavimas.
- Universalaus ir optimalaus bibliotekos fondo formavimas, atsižvelgiant į Šalčininkų rajono istorines tradicijas, ekonominę bei kultūrinę plėtrą, demografinę situaciją bei gyventojų poreikius.
- VB ir filialų darbuotojų profesionalumo skatinimas.
- Bibliotekos veiklos viešinimas.
- Bibliotekos filialų infrastruktūros gerinimas.

Ataskaitoje bus naudojami sutrumpinimai:

SVB – Šalčininkų viešoji biblioteka

VB – Viešoji biblioteka

MF – Miesto filialas

KF – Kaimo filialas

II. FONDO FORMAVIMAS

1. Bibliotekų skaičius

- Iš viso - 26
- VB – 1
- Miesto filialų – 2
- Kaimo filialų – 23

2. Fondo buklė

	Fondo dydis		Grožinė literatūra		Šakinė literatūra		Periodiniai leidiniai	
	Fiz. vnt.	Pav.	Fiz. vnt.	Proc.	Fiz. vnt.	Proc.	Fiz. vnt.	Proc.
SVB	226908	75311	171349	75,5	55559	24,4	8379	3,7
VB	37312	16147	23332	62,5	13980	37,4	2524	6,7
MF	33832	26880	25463	75,2	8369	24,7	865	2,5
KF	155764	11435	122554	78,6	33210	21,3	4990	3,2

2018 metų lapkričio mėnesį buvo patikrintas visas Šalčininkų rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Skaitytojų aptarnavimo skyriaus fondas.

3. Dokumentų gavimas

Gauta dokumentų

	Iš viso		Grožinė literatūra		Šakinė literatūra	
	Fiz. vnt.	Pav.	Fiz. vnt.	Pav.	Fiz. vnt.	Pav.
SVB	12507	3988	8315	3071	4192	917
VB	2332	1620	1189	1055	1143	565
MF	1872	1140	1283	887	589	253
KF	8303	2482	5843	2040	2460	442

4. Per metus gauta periodinių leidinių

- SVB – 2341 fiz.vnt., 102 pav. - naujų 15 pav.
- VB – 601 fiz. vnt., 99 pav. - naujų 15 pav.
- MF – 288 fiz. vnt. 49 pav. - naujų 10 pav.
- KF – 1452 fiz. vnt. 69 pav. - naujų 10 pav.

5. Naujai gautų dokumentų proc. fonde

- SVB – 5,5%
- VB – 6,2%
- MF – 5,5%
- KF – 5,3%

6. Lėšos tenkančios vienam gyventojui dokumentams įsigyti

Lėšos dokumentams įsigyti

	Gauta lėšų iš viso, EUR	Tenka lėšų vienam gyventojui, EUR
LR kultūros ministerijos	26 470,00	0,85
Savivaldybės	5 511,52	0,18
Iš viso:	31 981,52	1,03

Vienam gyventojui tenka dokumentų:

- SVB – 7,25 fiz. vnt.

Gyventojų – 31 265

Fondas – 226 908 fzn. vnt.

7. Dokumentų nurašymas

Dokumentų nurašymas

	Nurašytų dokumentų	
	Fiz. vnt.	Pav.
SVB	36088	7795
VB	10699	3574
MF	5268	1327
KF	20121	2894

Nurašymo priežastis:

- Susidėvėję, sugadinti – 30 617 fiz. vnt.
- Neaktualūs, dubletai – 5 221 fiz. vnt.
- Skaitytojų prarasti – 75 fiz. vnt.
- Kitos – 175 fiz. vnt.

2018 metais Šalčininkų rajono savivaldybės viešosios bibliotekos ir jos filialai papildė dovanuoti ar paramos būdu gauti dokumentai (**knygos**) iš leidyklų, skaitytojų, įmonių, įstaigų. **Iš viso gauta: 4911 fiz. vnt.** (2017 m. -3180 fiz. vnt.)

Parama	Pavadinimai (vnt.)	Egzempliorių (vnt.)
Dieveniškių istorinio regioninio parko direkcija	1	1
„Knygų Kalėdos“	486	511
Autorius	14	60
„Švieskime vaikus“ labdaros ir paramos fondas	9	702
LR užsienio reikalų ministerija	1	4
Akcija „Ksiąžka dla rodaka“ (Lenkija)	1358	1471
Lenkija, Liublino miestas	209	210
R. Jundo prekybos įmonė	24	25
Biblioteka Narodowa (Lenkija)	162	164
Tarptautinės vaikų ir jaunimo organizac. (IBBY)	1	27
Suomijos Respublikos ambasada (Vilnius)	1	1
Lietuvos banko paslaugų administravimo tarnyba	40	128
Aplinkos ministerija	1	1
Šalčininkų rajono savivaldybės kultūros centras	2	31
Lenkija, Lovič miestas	340	667
UAB „Antalis“	20	22
UAB „Aukso žuvis“	1	1
Šiaulių rajono savivaldybės viešoji biblioteka	1	1
Lenkija, Suvalkų miestas	7	7
Lietuvos banko Komunikacijos departamentas	1	1
Lietuvos nacionalinė M. Mažvydo b-ka	4	8
Vilniaus apskrities A. Mickevičiaus VB	169	260
Švedijos Respublikos ambasada (Vilnius)	4	8
Skaitytojai	542	600

III. VARTOTOJŲ APTARNAVIMAS

1. Vartotojų telkimas

Lietuvos Respublikos statistikos departamento duomenimis Šalčininkų rajone 2018 m. gyveno 31 265 gyventojų.

2. Vartotojų aptarnavimas

Vartotojų skaičius:

- SVB – 6 759
- VB – 1 828
- MF – 1 082
- KF – 3 849

3. Apsilankymų skaičius

SVB – 82 965

VB – 15 745

MF – 23426

KF – 43 794

4. Išduotis

Dokumentų išduotis

	Iš viso	Išduotis į namus		Išduotis vietoje	
	Fiz. vnt. 2018	Fiz. vnt.	%	Fiz. vnt.	%
SVB	145864	104 677	71,76	41 187	28,23
VB	35 715	22 147	62,01	13 925	38,98
MF	35 271	21 577	61,17	13 694	38,82
KF	74 878	60 953	81,40	13 925	18,60

5. Vartotojams skirtos darbo vietos

Vartotojams skirtos darbo vietos

	Darbo vietų skaičius vartotojams				Kompiuterizuotų darbo vietų skaičius darbuotojams
	Iš viso	Iš jų kompiuterizuotų darbo vietų skaičius			
		Iš viso	Prijungtų prie tinklo	Su interneto prieiga	
SVB	151	105	105	105	46
VB	27	10	10	10	17
MF	18	12	12	12	6
KF	106	83	83	83	23

Kompiuterių ir dauginimo priemonės

	Kompiuterių skaičius	Skirta vartotojams	Skirta darbuotojams	Kopijavimo aparatai vartotojams
SVB	151	105	46	30
VB	27	10	17	4
MF	18	12	6	3
KF	106	83	23	23

Internetas

Bibliotekų turinčių prieigą prie interneto, skaičius – 26

Interneto vartotojų skaičius – 6760

Seansų skaičius – 21 205

Seansų trukmė – 19 258 val.

Suteikta konsultacijų – 2550 gyventojai

283 val. vyko individualus kompiuterinio raštingumo mokymai. Dalyvavo 215 vartotojai.

Bibliotekoje yra prieiga prie EBSCO Publishing ir INFOLEX duomenų bazių.

6. Renginiai

Renginiai

	Renginiai				Lankytojų skaičius
	Iš viso	Kompleksiniai	Žodiniai	Vaizdiniai	
SVB	806	137	272	397	10420
VB	120	24	33	63	2954
MF	106	28	25	53	2322
KF	580	85	214	281	5144

Šalčininkų rajono savivaldybės viešoji biblioteka per 2018 metus buvo suorganizavusi daug idomių renginių. Bendradarbiaujant su Švedų ambasada bibliotekoje buvo pravesta šeimų viktorina apie Švediją, nugalėtojai laimėjo šventinius pietus ambasadoje. Mūsų rajone laimėjo Songinų šeima. Ataskaitiniai metais taip pat buvo organizuotas piešinių konkursas 1-4 klasėms tema „Lenkiškos legendos ilustracija“, poezijos skaitymo konkursas, kiekvienoje bibliotekoje pavasari gyventojai galėjo pateikti deklaracijas bei pasikonsultuoti su VMI specialistais. 2018 metais Šalčininkų bibliotekoje buvo suorganizuoti susitikimai su rašytojais, knygų sudarytojais, poetais: Renata Šerelyte, Mykolu Majausku, Miroslava Vojšvilo, Benjaminu Kondratu. Taip pat bibliotekoje turėjome nemažai parodų bei jų atidarymo renginių pvz. bendradarbiaujant su JAV ambasada buvo paroda „Per Atlantą: Lietuvos ir JAV draugystės amžius“, taip pat buvo Neregėtos Lietuvos albumo fotografijų paroda, „Kurčiųjų meno pasaulis – pamatykime ir susipažinkime“, senų Šalčininkų miesto fotografijų paroda ir kt. Visos bibliotekos dalyvavo „Skaitymo iššūkyje“ turėjome 9 nugalėtojus. Šalčininkų bibliotekoje buvo suorganizuoti kūrybiškumo užsiėmimai vaikams iki 2 metų su Kristina Savickyte Damanskiene. Bibliotekoje buvo suorganizuota beigelių popiete, žydų bendruomenė pasakoja apie savo kultūrą ir tradicijas bei vaišino susirinkusius tradiciškais patiekalais. Bibliotekoje vyko edukaciniai užsiėmimai suaugusiems: ebru menas, sausų kvėpalų gamybos, lūpų balzamo gamybos, muilo gamybos, žvakių iš vaško darymo, popierinių gėlių darymo, kalėdinių žaislų iš vaško darymo, kalėdinių vainikų darymo užsiėmimai ir kt. Visose bibliotekose buvo pravesti valstybinėms šventėms skirti renginiai. Rugsėjo mėnesi Šalčininkų aikštėje biblioteka suorganizavo garsinio skaitymo akciją skirta Stefano Žeromskio kūrybai.

Biblioteka dalyvavo derliaus šventėje, mūsų palapinėje vaikai galėjo piešti, daryti knygų skirtukus, ataskinėti į mįsles, vaikų veidai buvo piešiami pasakų personažais. Nuolat bibliotekoje pravedamos ekskursijos bei pagal pageidavimą organizuojame kraštotyrimines ekskursijas. Per Nacionaline Lietuvos bibliotekų savaitę Šalčininkų biblioteka pateko į trejatuką tarp bibliotekų suorganizavusi daugiausia renginių.

7. Mokamos paslaugos

2018 metais mokamas paslaugas teikė visos bibliotekos. Buvo teikiamos mokamos kopijavimo ir dokumentų spausdinimo paslaugos, dokumentų įrišimo, skaitytojų pažymėjimų pardavimas. Iš viso už mokamas paslaugas per 2018 metus buvo surinkta 1710 eurų.

8. Bibliotekos įvaizdžio formavimas ir ryšiai su visuomene

Straipsniai apie biblioteką 2018 m.

	Iš viso straipsnių	Iš viso	Bibliotekų darbuotojų straipsniai			Iš viso	Ne bibliotekų darbuotojų straipsniai		
			Respublik. spaudoje	Vietinėje spaudoje	Internetiniuose šaltiniuose		Respublik. spaudoje	Vietinėje spaudoje	Internetiniuose šaltiniuose
SVB	136	28	1	24	3	108	3	59	46
VB	74	10	1	7	2	64	3	29	32
MF	31	2	0	2	0	29	0	17	12
KF	31	16	0	15	1	15	0	13	2

Gegužės mėnesį Šalčininkų rajono savivaldybės viešoji biblioteka pirmą kartą organizavo Šalčininkuose Vilniaus regiono bibliotekų tarybos narių susirinkimą. Buvo atvažiavę Vilniaus apskrities savivaldybių bibliotekų direktoriai bei komplektavimo specialistai. Po susirinkimo biblioteka svečiams suorganizavo ekskursiją po Šalčininkų rajoną. Buvo aplankytas Balinksių dvaras bei Paulovo Respublika.

Biblioteka gavo padėkos raštus:

Iš Savivaldybių viešųjų bibliotekų asocijos padėka už dalyvavimą 2018 metų viešųjų bibliotekų ir jų padalinių Metų nominacijos skyrimo konkurse.

Iš VŠĮ Vilniaus kurčiųjų reabilitacijos centro padėka už nuoširdų bendradarbiavimą rengiant kurčiųjų dailininkų parodą.

Iš Vilniaus regiono bibliotekų tarybos padėka Šalčininkų rajono savivaldybės viešosios bibliotekos komandai už bibliotekos atnaujinimą ir modernizavimą, inovatyvių veiklos metodų taikymą, bibliotekų paslaugų plėtrą.

Iš Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos padėkos raštą Šalčininkų rajono savivaldybės viešosios bibliotekos direktorei už bibliotekos veiklos plėtojimą, atnaujinimą ir modernizavimą, iniciatyvumą, bendruomenės telkimą, aktyvią visuomeninę ir kultūrinę veiklą.

IV. INFORMACINĖ VEIKLA

LIBIS PĮ diegimas

Bibliotekoje tęsiamas LIBIS kompiuterinio katalogo pildymas. Ataskaitinių 2018 metų pabaigoje automatizuotai parengta 81 219 įrašai. Dokumentų komplektavimo skyrius per metus parengė 3 988 įrašų. Į Suvestinį elektroninį Lietuvos katalogą išsiųsta 3 988 įrašų.

Automatizuotai parengtu sudaro 100 % bibliotekos fondo knygų egzempliorių.

Į Nacionalinės bibliografijos duomenų banka (NBDB) už 2018 m. eksportuoti 891 analizinai bibliografiniai įrašai (BĮ):

- 224 bibliografiniai įrašai iš rajono laikraščio Šalčios žinios,
- 264 bibliografiniai įrašai iš rajono laikraščio «Шальчя»,
- 392 bibliografiniai įrašai iš rajono laikraščio „Вести Шальчи“,
- 121 bibliografiniai įrašai iš rajono žurnalo „Soleczniki“.

2018 m. pabaigai bibliotekos elektroniniame kataloge yra 7 563 analizinai bibliografiniai įrašai. Iš (rajono ir kitų laikraščių ir žurnalų) – laikraščiai: Šalčios žinios, Шальчя, Наш край, Musų kraštas, Voruta, Tygodnik Wileńszny, Respublika, Ūkininko patarėjas, Kurier Wileński, Lietuvos rytas, Valstiečių laikraštis, Vilniaus krašto savaitraštis, Vilniaus diena, Literatūra ir menas, Вечерние новости, Вести Шальчи, Литовский курьер – žurnalai: Informacinis biliutenes, Soleczniki, Muzikos barai, Magazyn Wileński, Kultūros barai, Tarp knygų, Sodo spalvos, Stilius, Veidas, Moteris, Naujoji Romuva.

2018 m. gruodžio 13 d. Šalčininkų rajono savivaldybės viešoji biblioteka pravedė seminarą filialų darbuotojams tema: „Periodinių leidinių registravimas“.

V. PERSONALAS

1. Darbuotojų skaičius

SVB darbuotojų skaičius – 54, iš jų profesionalių bibliotekininkų – 45.

Darbuotojų skaičius

	Iš viso bibliotekininkų	Profesionalių bibliotekininkų dirbančių ne visą darbo dieną	Aukštasis		Aukštesnysis		Spec. Vidurinis iki 1995 m.		Kitas	
				%		%		%		%
SVB	46	13	17	37	1	2	24	52	4	9
VB	14	0	8	57	0	0	5	36	1	7
MF	6	3	2	33	0	0	4	67	0	0
KF	26	10	7	27	1	4	15	58	3	11

2. Darbuotojų profesinės kvalifikacijos kėlimas už bibliotekos ribų

2018 m. kvalifikaciją kėlė 38 bibliotekininkai

3. Darbuotojų veiklos efektyvumo rodikliai

- Vartotojų skaičius tenkantis 1 bibliotekininkui – 150 vartotojų;
- Lankytojų 1 bibliotekininkui – 1 844
- Išduotis (fiz. vnt.) 1 bibliotekininkui – 3 241 fiz. vnt.
- Bibliotekos kolektyvas per Nacionalinę bibliotekų savaitę turėjo išvyką į Vladislavo Sirokomlės muziejų, kur galėjo pasimokyti kaligrafijos meno bei buvo aplankyti Signatarų namai.
- Gegužės mėnesį bendradarbiaujant su Dieveniškių istorinių regioninių parkų turėjome pas juos seminarą bei ekskursiją po Dieveniškių istorinio regioninio parko apylinkes.
- Lapkričio mėnesį bibliotekininkai turėjo metodinę išvyką į Lenkiją po Suvalkų miesto bibliotekas.

VI. MATERIALINĖ BAZĖ

Patalpų buklė

	Avarinės patalpos	Remontotinos patalpos	Per metus atlikta remontų
SVB	0	6	9
VB	0	0	0
MF	0	1	0
KF	0	5	9

Šiais metais buvo atlikti remontai:

Skynimų bibliotekoje ant grindų padėtos OSB plokštės bei patiestas linoleumas. Nupirkti nauji baldai.

Pabarės bibliotekoje sienos iškljuotos tapetais, sutvarkyta elektros instaliacija bei pakeisti šviestuvai, ant grindų padėtos OSB plokštės bei laminatas. Nupirkti nauji baldai.

Milkūnų bibliotekoje: grindis išklotos laminatu, pakeistos lauko duris, sutvarkytas pirmas koridorius. Nupirkti nauji baldai.

Tetėnų bibliotekoje: išdažytos sienos, ant grindų padėtos OSB plokštės bei patiestas linoleumas, sutvarkyta elektros instaliacija, prie krosnės ir už jos pritvirtinta nauja skarda. Pastato palėpėje languose įstatyti stiklai, kurių nebuvo.

Tabariškių biblioteką perkeliama į kitas patalpas esančiuose darželyje, bei ten buvo padarytas remontas, sutvarkyta elektros instaliacija, pakeisti šviestuvai, išdažytos lūbos bei sienos, ant grindų padėtos OSB plokštės bei laminatas. Nupirkti nauji baldai (gaminami šiuo metu).

Jurgelionių bibliotekoje sienos iškljuotos tapetais, ant grindų padėtos OSB plokštės bei laminatas, prie krosnės padėta nauja skarda, sutvarkytos duris pakeista rankena su spyna. Nupirkti nauji baldai.

Gerviškių bibliotekoje išdažytos sienos, ant grindų padėtas laminatas. Nupirkti nauji baldai.

Čiužiakampio bibliotekoje sutvarkyta elektros instaliacija, pakeisti šviestuvai.

Didžiųjų Sėlų bibliotekoje išdažytos grindis, sienos, langai, duris.

Poškonių biblioteka perkeliama į kitas patalpas esančios Poškonių pagrindinėje mokykloje.

2018 m. biblioteka įsigijo naują automobilį Dacia Lodgy.

Laimėjome projektą Draugijos „**Wspólnota Polska**“, kurio metu nupirkome 2 nešiojamus kompiuterius bei spalvotą spausdintuvą.

2018 m. pradėtas įgyvendinti projektas „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis internetu atnaujintoje viešosios interneto prieigos infrastruktūroje“ (VIPT) 2018 m. IV ketv. gavome **bazinius paketus: kūrybinį, programavimo/robotikos, inžinerinį.**

VII. FINANSAVIMAS

1. Paprastosios išlaidos

- Darbo užmokesčiui – 349 396,74 Eur
 - Dokumentams įsigyti – 31 981,52 Eur
 - Knygoms – 26 000 Eur
 - Periodikai – 5 511,52 Eur
 - Kitiems dokumentams – 470 Eur
 - Pastatų remontas – 10 497,19 Eur
 - Ilgalaikiam turtui įsigyti – 12 900 Eur (automobilis, kondicionierius)
 - Kompiuterinei, programiniai įrangai palaikymui ir ryšio paslaugos – 16 086,90 Eur
 - Kitos išlaidos (įmokos soc. draudimui, patalpų nuomai, komunalinės paslaugos, už paslaugas) – 156 085,94 Eur
- Iš viso: 576 948,29 Eur

2. Laimėtas projektas iš Draugijos „Wspólnota Polska“ – 1 116 Eur

3. Pajamos ir finansavimas

- Biudžeto lėšos – 548 768,29 Eur
- Iš jų:
- Iš savivaldybės: iš viso, knygomis, periodikai – 5 511,52 Eur
 - Gautos pajamos už mokamas paslaugas – 1710 Eur
 - Iš viso: 550 478,29 Eur
 - Iš LR kultūros ministerijos – 26 470 Eur
- Iš viso biudžetas: 576 948,29 Eur

IŠVADOS

Šalčininkų rajonas yra vienas iš rajonų turintis daugiausia bibliotekų net 26. Šalčininkų rajono savivaldybės viešosios bibliotekos paslaugomis 2018 metais pasinaudojo 6 759 vartotojų. Bibliotekose apsilankė 82 965 lankytojai. Suorganizuota 806 renginiai, kuriuose apsilankė 10 420 lankytojų. Ataskaitiniais metais gauta 12 507 fiz. vnt. dokumentų. Šiuo metu fondas sudaro 226 908 fiz. vnt. dokumentų.

2018 metais Šalčininkų rajono savivaldybės viešoji biblioteka pirmą kartą organizavo Šalčininkuose Vilniaus regiono bibliotekų tarybos narių susirinkimą.

Per ataskaitinius metus buvo suorganizuota daug skaitymą skatinačių, akiratį pletinčių, kūrybingumo ir meninių gebėjimų ugdančių renginių. Apie Šalčininkų biblioteką ir jos filialus buvo parašyta 136 straipsniai.

2018 m. biblioteka įsigijo naują automobilį Dacia Lodgy.

Šalčininkų biblioteka laimėjo projektą Draugijos „**Wspólnota Polska**“, kurio metu buvo nupirkti 2 nešiojamieji kompiuteriai bei spalvotas spausdintuvas.

Ataskaitiniais metais 9 bibliotekose buvo padaryti remontai bei 5 bibliotekoms nupirkti nauji baldai taip gerinant bibliotekų infrastruktūrą.

Biblioteka susidurė su problema - įvedus Libis elektroninį skaitytojų aptarnavimą visuose bibliotekose, skaitytojai nenori pirkti skaitytojų pažymėjimo ir dėl to sumažėjo skaitytojų skaičius palyginus su praeitais metais.